

1. Instrukcja, jak prawidłowo ustalić stawkę VAT

Ustalenie prawidłowej stawki VAT dla sprzedawanych towarów lub świadczonych usług nie jest prostym zadaniem. Dlatego przedstawiamy krok po kroku, jak ustalić stawkę podatku.

Krok 1. Ustalamy, czy ustawa o VAT powołuje symbol PKWiU

W ustawie o podatku od towarów i usług obowiązuje zasada, że stawka VAT na towary lub usługi będące przedmiotem czynności podlegających VAT jest ustalana za pomocą klasyfikacji PKWiU, jeżeli dla tych towarów lub usług przepisy ustawy lub przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie powołują symbole statystyczne. Gdy więc ustawodawca nie powołuje dla określenia stawki VAT symbolu PKWiU, nie ma on decydującego znaczenia.

Tak będzie w przypadku zwolnień z VAT oraz stosowania stawek 0%, 5%, 8% na niektóre usługi lub towary. O obniżonej stawce lub zwolnieniu decydują wówczas warunki wymienione w ustawie lub rozporządzeniu.

Towary lub usługi, w przypadku których symbol PKWiU nie decyduje o stawce VAT lub zwolnieniu

Wysokość stawki VAT lub zwolnienie	Rodzaj towarów lub usług	Numer artykułu lub paragrafu, gdzie sklasyfikowano usługę lub towar
1	2	3
Zwolnienie z VAT	Dostawa: <ul style="list-style-type: none"> ■ towarów wykorzystywanych wyłącznie na cele działalności zwolnionej z VAT, ■ gotowych posiłków przeznaczonych dla pasażerów, ■ produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej, ■ znaczków pocztowych ważnych w obrocie pocztowym, ■ ludzkich organów i mleka kobiecego, ■ krwi, osocza w pełnym składzie, komórek krwi lub preparatów krwiopochodnych pochodzenia ludzkiego, niebędących lekami, ■ złota dla NBP, ■ terenów niezabudowanych innych niż tereny budowlane, ■ budynków, budowli lub ich części, ■ na rzecz organizacji pożytku publicznego. 	Art. 43 ust. 1 pkt 2–10a i 16 ustawy o VAT
Zwolnienie z VAT	Usługi: <ul style="list-style-type: none"> ■ medyczne, ■ z tytułu pomocy społecznej, ■ finansowo-ubezpieczeniowe, ■ edukacyjne, szkoleniowe, opieki nad dziećmi, ■ organizacji kolonii i obozów, ■ kulturalne, ■ wykonywane przez spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, ■ udzielania licencji, ■ świadczone przez techników dentystycznych, 	Art. 43 ust. 1 pkt 11–40a ustawy o VAT i § 3 rozporządzenia z 20 grudnia 2013 r. w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień

1	2	3
	<ul style="list-style-type: none"> ■ w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach, ■ pocztowe, ■ transportu sanitarnego, ■ świadczone przez niezależne grupy osób na rzecz swoich członków, ■ zakwaterowania, ■ realizowane przez kościoły i związki wyznaniowe oraz organizacje powołane do realizacji celów o charakterze politycznym, związkowym, patriotycznym, filozoficznym, filantropijnym lub obywatelskim oraz dostawy towarów ściśle z tymi usługami związane, ■ ściśle związane ze sportem lub wychowaniem fizycznym, ■ związane z realizacją zadań radiofonii i telewizji świadczone przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji, ■ zapewnienia personelu przez kościoły i związki wyznaniowe, ■ w zakresie wynajmowania lub wydzierżawiania nieruchomości o charakterze mieszkalnym lub części nieruchomości, ■ dzierżawy gruntów, ■ o podwyższonej opłacie. 	
Stawka 8%	<ul style="list-style-type: none"> ■ dostawy, budowy, remonty, modernizacje, termomodernizacje lub przebudowy obiektów budowlanych lub ich części zaliczonych do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym, ■ roboty konserwacyjne. <p>Uwaga Przy ustalaniu stawki VAT znaczenie będzie miała klasyfikacja budynku według PKOB.</p>	Art. 41 ust. 12-12c ustawy o VAT i § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 23 grudnia 2013 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych
Stawka 8%	<p>Dostawy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ sznurka do maszyn rolniczych, ■ błon rentgenowskich diagnostycznych, ■ produktów leczniczych, ■ produktów uzdrowisk, ■ wyrobów medycznych, ■ publikacji w alfabecie Braille'a. 	Zał. nr 3 do ustawy o VAT
Stawka 8%	<p>Usługi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ inne niż usługi elektroniczne, polegające na umożliwieniu odbioru programów telewizyjnych i radiowych, ■ twórców i artystów, ■ w zakresie wstępu, ■ napraw i konserwacji urządzeń, ■ badania zwierząt rzeźnych i mięsa, wykonywane przez lekarzy weterynarii <p>- oraz odpłatność za przewóz podręcznego bagażu.</p>	Zał. nr 3 do ustawy i § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 23 grudnia 2013 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych
Stawka 5%	<p>Dostawy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ książek wydawanych na dyskach, taśmach i innych nośnikach oznaczonych stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISBN, ■ czasopism specjalistycznych. 	Zał. nr 10 do ustawy

1	2	3
Stawka 0%	<p>Usługi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ w zakresie kontroli i nadzoru ruchu lotniczego oraz związane z obsługą startu, lądowania, parkowania, obsługą pasażerów i ładunków oraz inne o podobnym charakterze, ■ polegające na obsłudze środków transportu morskiego lub służące bezpośrednim potrzebom ich ładunków, ■ transportu międzynarodowego i związane z tym transportem, ■ ratownictwa morskiego, nadzoru nad bezpieczeństwem żeglugi morskiej i śródlądowej oraz związane z ochroną środowiska morskiego i utrzymaniem akwenów portowych i torów podejściowych, ■ najmu, dzierżawy, leasingu lub czarteru środków transportu morskiego, rybołówstwa morskiego i statków ratowniczych morskich albo środków transportu lotniczego, ■ związane z obsługą statków, ■ polegające na remoncie, przebudowie lub konserwacji statków, ■ polegające na remoncie, przebudowie lub konserwacji środków transportu lotniczego, ■ związane bezpośrednio z importem towarów, ■ związane bezpośrednio z eksportem towarów lub jego organizacją, ■ polegające na naprawie, uszlachetnianiu, przerobie lub przetwarzaniu towarów, ■ świadczone przez pośredników działających w imieniu i na rzecz osób trzecich, jeżeli pośredniczą oni w transakcjach dokonywanych poza terytorium Unii Europejskiej, ■ na rzecz instytucji, organizacji, sił zbrojnych. 	<p>Art. 83 ustawy o podatku od towarów i usług i § 6, 8 rozporządzenia Ministra Finansów z 23 grudnia 2013 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych</p>
Stawka 0%	<p>Dostawy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ towarów służących bezpośrednio zaopatrzeniu statków, ■ towarów służących zaopatrzeniu środków transportu lotniczego, ■ towarów do wolnych obszarów celnych lub składów celnych, ■ towarów w wolnym obszarze celnym lub towarów objętych procedurą składowania celnego, ■ towarów służących zaopatrzeniu środków transportu lotniczego, ■ towarów nabywanych przez podmioty mające siedzibę lub miejsce zamieszkania albo pobytu na terytorium państwa trzeciego, niebędące podatnikami VAT, ■ sprzętu komputerowego dla placówek oświatowych i dla organizacji humanitarnych, charytatywnych lub edukacyjnych, ■ towarów nabywanych przez podatnika podatku od wartości dodanej, zidentyfikowanego na potrzeby transakcji wewnętrznych na terytorium państwa członkowskiego innym niż terytorium kraju, w przypadku gdy towary te są przeznaczone do wykonania na nich usług, ■ towarów na rzecz instytucji, organizacji, sił zbrojnych. 	<p>Art. 83 ustawy o podatkach od towarów i usług i § 7, 8, 9 rozporządzenia Ministra Finansów z 23 grudnia 2013 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych</p>

Jeżeli wykonywane przez nas usługi lub sprzedawane towary są wymienione w prezentowanej tabeli, to aby określić, czy możemy stosować stawkę obniżoną lub zwolnienie, należy sprawdzić, czy spełniamy warunki wymienione w tych przepisach.

Krok 2. Przyporządkowujemy towar lub usługę do symboli PKWiU lub PKOB

Gdy towar lub usługa nie są sklasyfikowane w sposób opisowy, punktem wyjścia do ustalenia stawki VAT jest określenie numeru PKWiU, pod jakim towar lub usługa zostały sklasyfikowane. Zasadą jest, że podatnik sam klasyfikuje swoje towary i usługi według zasad określonych w poszczególnych klasyfikacjach. To podatnika obciąża obowiązek i ryzyko prawidłowego sklasyfikowania sprzedawanego towaru czy usługi.

Do końca 2017 r. do celów VAT stosujemy PKWiU z 2008 r. Aby ustalić numer PKWiU, pomocna może być wyszukiwarka dostępna na stronie GUS <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/>. Pozwala na wyszukiwanie numeru klasyfikacji po nazwie towaru lub usługi.

Wpisujemy nazwę towaru lub usługi, gdy nie znamy numeru PKWiU

symbol	nazwa grupowania	precedens
01.23.13	Pomarańcze	
01.23.13.0	Pomarańcze	

Jeśli przedmiotem dostawy jest budynek lub wykonywana usługa dotyczy budynku, to musimy ustalić jego symbol PKOB. Polska Klasyfikacja Obiektów Budowlanych (PKOB) została uregulowana w rozporządzeniu Rady Ministrów z 30 grudnia 1999 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1316 ze zm.). Aby sklasyfikować budynek, można posłużyć się też wyszukiwarką ze strony GUS <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/>. Umożliwia wyszukiwanie po nazwie budynku, gdy nie znamy symbolu PKOB.

W kolumnie „precedens” znajdziemy wyjaśnienia GUS na temat szczególnych przypadków

symbol	nazwa grupowania	precedens
1264	Działnia szpitali i zakładów opieki medycznej	jessens